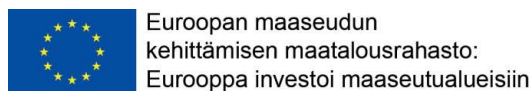

Utveckling av partnerskap ger en livskraftig tätort

Leader-aktualitetsdagarna 30–31.10.2019

Pohjois-Savon liitto tukee
maakunnan
menestystä

Pilotförsök på glesbygden

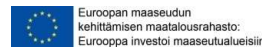
- Kommunelar som ligger avsides i landskapet och/eller kyrkbyar i sammanslagna kommuner – långa avstånd
- Låg tätortsgrad (under 50 %), mestadels gles bebyggelse → ingen service i byar utanför kyrkbyarna
- Befolkningens åldersstruktur: nästan 50 % pensionärer, få barn och unga
- Tillgången till tjänster och deras tillgänglighet – till följd av omstruktureringar och avfolkning har tjänster försvunnit och koncentrerats till städerna: all statlig service och en del av kommunens och församlingens tjänster, mycket företagsverksamhet, också post- och banktjänster, i någon mån föreningsverksamhet
- Nu diskuteras bevarandet av skolor i kyrkbyarna och de få återstående trafiktjänsterna
- E-tjänster är inte tillgängliga för alla

Projektet Kyrkbyarna som servicecentraler:

- Partnerskap mellan olika aktörer har utvecklats.
- Lokaler som är tomma eller underutnyttjade har använts, målet en högre nyttjandegrad.
- Serviceutbudet har breddats.
- Nya slag av modeller för tjänsteproduktion har införts.
- Kommunens HYTE-verksamhet (= främjande av välfärd och hälsa) har utvecklats.

”Vi är möjliggörare och brobyggare som för processen framåt. Vi gör inte saker på andras vägnar utan står till tjänst som ”verktyg”, stöd och hjälp för lokala aktörer.”

Hur har pilotförsöken gått till väga?

- Varje kommun, i Kuopio lokala Pitäjäraati (sockenrådet), har utifrån sina egna utgångspunkter valt ut de teman som ska utvecklas
- En tjänsteverkstad som var öppen för alla ordnades (uppsökande invånarenkät i ett pilotprojekt)
- I de lokala kärngrupperna/partnerskapsborden deltog kommunala förtroendevalda, tjänsteinnehavare från olika sektorer, invånare, representanter för föreningar, företagare och församlingar samt andra projekt
- Samordningsansvaret ligger hos kommunanställda. Frivilligaktörer, företagare och intressentgrupper bidrar med insatser
- Partnerskapsutvecklaren lotsar processen och bidrar med en utomståendes perspektiv samt god praxis från andra håll
- I uppföljningsgruppen ingår en representant för varje pilotförsök – information utbyts och man lär sig av andra

Resultat av projektet ...

- En strategi för kommunlokalerna
- Material för kommunens bildbank
- Utveckling av kommunens kommunikation
- Utveckling av servicepunkten
- Comeback för bankautomaten
- Gruppfinansieringskampanj
- Partnerskapsbord som handlingsmodell
- Skolan ett verksamhetscentrum
- Utbildning av frivilligaktörer och samordning av verksamheten
- Utveckling av verksamheten i invånarstugan
- Kartläggningar av servicebehovet: 3 enkäter, en enkät till föreningarna
- Modell för delaktighet i små kommuner

Vidareutveckling i fristående projekt

- två utredningsprojekt om andelslagsverksamhet
- utveckling av idrotts- och friluftspplatser
- utveckling av boendet på landsbygden och evenemang samt bya- och föreningsverksamheten
- synligare service för äldre: verksamhets- och servicekalender?
- utveckling av de äldres kost och funktionsförmåga?
- gemensamt vardagsrum i det forna kommunhuset?
- sysselsättning?
- utveckling av föreningarnas samarbete och service?
- utveckling av frivilligverksamheten?
- utveckling av delaktigheten (x2)?
- utredning om trafiktjänsterna
- trafikförsök?
- nytt koncept för tjänsterna på landsbygden?

Sifferuppgifter

- Pilotförsöken: kärngrupper, arbetsgrupper, företags- och invånarkvällar ca 150 evenemang
- Totalantalet deltagare: ca 2000
- Andra evenemang inom projektet: över 20, deltagarna ca 250
- Arbetstagarna med i 140 evenemang
- Ca 35 projektpresentationer
- Över 35 000 km bilresor

Utmaningar

- I synnerhet små kommuners resurser (personal + ekonomi)
- Bristen på aktörer/organisationer som ansöker om och förvaltar projekt – speciellt projekt som omfattar ett helt landskap (bl.a. trafiktjänster, nya lösningar för serviceproduktion på landsbygden samt utvecklingsprojekt för föreningar på landsbygden)
- Större utvecklingsprojekts inverkan och effekt i landsbygdsområden (riktandet av åtgärder, resurser och finansiering)
- De stora utmaningarna för glest befolkade områden som gäller tillgången till tjänster och deras tillgänglighet – särskilt den offentliga sektorn → inverkan på företag och föreningar
- Satsningarna på att främja välfärd och hälsa är små

Observationer och funderingar

- I små kommuner är grunden för partnerskap god; många slag av gemensamma aktiviteter finns och utveckling faller sig naturlig när aktörerna är bekanta med varandra
- Lätt att samla aktörerna → gemensam strävan → ett gemensamt mål att arbeta för
- Kommunerna vill på riktigt höra invånarna och aktörerna i lokalsamhällena, främja saker och ting
- Fastän utmaningarna är stora har kommunerna, företagen och invånarna en stark vilja att utveckla den egna livsmiljön – till stöd skulle det behövas beslutsfattande på nationell nivå
- Det lönar sig att börja med att utveckla verksamheten och tjänsterna – inte med väggarna
- När lokala aktörer ansvarar för åtgärderna ger det arbete som satsats i projektet verklig nytta – engagemang
- Kommunens samordnande roll är nödvändig – likabehandling, delat ansvar!

Kontaktinformation

Seija Korhonen
tfn 050 567 8728
seija.korhonen@mansikkary.fi

Landsbygden förblir livskraftig när
resurserna kombineras och
partnerskapen utvecklas!

www.mansikkary.fi/kirkonkylat
www.facebook.com/kirkonkylatpalvelukeskuksina

TACK!

